

Панченко О. І.

к.е.н., доцент

Чернігівський національний технологічний університет (Україна),

Базилінська О. Я.

к.е.н., доцент

Національний університет «Києво-Могилянська академія» (Україна),

Сергіянський С. Г.

Чернігівський національний технологічний університет (Україна)

ЕФЕКТИВНИЙ СТРАХОВИЙ ЗАХИСТ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ЯК ОСНОВА ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Важливою умовою подальшого розвитку залізничної галузі є підвищення ступеня усвідомлення та врахування суб'єктами залізничного бізнесу можливих наслідків прояву ризиків у процесі здійснення пасажирських і вантажних перевезень. Тому формування цивілізованих фінансово-економічних відносин у сфері залізничних перевезень повинно супроводжуватись створенням механізму економічної безпеки, важливою складовою якого повинен стати страховий захист.

Страхування ризиків на залізничному транспорті – це сукупність страхових відносин, спрямованих на зниження ризикованості залізничних перевезень та втрат у результаті їх здійснення для забезпечення ефективної діяльності підприємств залізничного транспорту. Правильно організований механізм залізничного страхування безпосередньо впливає на рівень конкурентоспроможності залізничних підприємств, оскільки їх прибутковість суттєво залежить від якості врегулювання страхових випадків і відшкодування збитків.

На сучасному етапі реформування залізничного транспорту особливої уваги набуває організація страхового захисту залізничних ризиків на основі комплексного підходу, який поєднує убезпечення загальноприйнятних і специфічних ризиків. Для формування ефективного механізму страхового захисту підприємств залізничного транспорту з урахуванням вимог сучасних економічних відносин необхідно враховувати наявність великої кількості об'єктів страхування з підвищеним ризиком. Тому залізничне страхування включає:

1) страхування пасажирів і працівників залізничного транспорту від нещасних випадків на транспорті: пасажирів під час поїздки або перебування на вокзалі, працівників залізничних підприємств, які безпосередньо зайняті на залізнично-транспортних перевезеннях, а саме: машиністів і помічників машиністів поїздів (електровозів, тепловозів, дизель-поїздів); провідників пасажирських вагонів, начальників (бригадирів) поїздів; поїзних електромонтерів; кондукторів; працівників вагонів-ресторанів та інших одиниць рухомого складу; механіків рефрижераторних секцій (поїздів) [1];

2) медичне страхування працівників залізничного транспорту;

- 3) страхування життя та пенсій працівників залізничного транспорту;
- 4) страхування вантажів при транспортуванні залізницею;
- 5) страхування залізничного рухомого складу;
- 6) страхування нерухомого майна залізничних підприємств;
- 7) страхування фінансово-кредитних ризиків підприємств залізничного транспорту;

8) страхування відповідальності перевізника (небезпечних вантажів), цивільно-правової відповідальності за нанесення шкоди життю, здоров'ю та майну третіх осіб, страхування відповідальності експедитора та ін.

При убезпечення діяльності підприємств залізничного транспорту необхідно враховувати галузеві особливості формування страхового механізму економічної безпеки на залізниці:

- забезпечення повноти страхового захисту підприємств залізничного транспорту, що передбачає розробку та впровадження комплексного підходу до убезпечення як майнових, так і соціальних інтересів залізничних підприємств;

- диверсифікація страхового портфеля залізничного підприємства;

- гарантованість компенсації збитків страховиком у результаті настання страхового випадку, що є мотиваційним інструментом укладання договорів страхування та активізації відносин між страховою компанією та залізничним підприємством;

- оптимізація страхових відносин залізничних підприємств із страховими компаніями на тривалій та постійній основі для більш повного задоволення інтересів залізничного підприємства;

- використання мінімальної кількості обмежень у процесі страхування;

- підвищення дієвості страхового захисту на залізничному транспорті за рахунок формування партнерських відносин між суб'єктами страхування та збалансування їх інтересів;

- економічна зацікавленість підприємств залізничного транспорту в підвищенні безпеки руху на залізниці за рахунок формування страхових відносин.

Таким чином, використання страхового захисту підприємствами залізничного транспорту суттєво зменшує їх втрати та збільшує можливості активізації їх діяльності. Тому формування механізму страхування є обов'язковою умовою забезпечення конкурентоспроможності підприємств вітчизняного залізничного транспорту та виходу їх на новий рівень ефективного функціонування.

Література

1. Постанова КМУ від 14.08.1996р. №959 «Про затвердження Положення про особисте страхування від нещасних випадків на транспорті» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/959-96-п>

2. Розпорядження Нацкомфінпослуг №565 від 09.07.2010 «Про затвердження Характеристики та класифікаційних ознак видів добровільного страхування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1119-10>